

МОДЕЛИРАНЕ НА ВРЪЗКАТА МЕЖДУ БАНКОВИТЕ ПРЕВОДИ ОТ ЕМИГРАНТИ И ОСНОВНИТЕ МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Стела Цанова*

Официалните банкови преводи от емигранти са ново явление в българската икономика и все още липсва достъпна регулярна информация за получаваните от тях суми. За анализиране на банковите преводи могат да се използват само данните след 2000 г., тъй като в предходните години преведените суми от емигранти са в пъти по-малко. Основавайки се на предложения алгоритъм за преминаване от годишни към тримесечни данни (Цанова, 2008) ще изследваме влиянието на банковите преводи от емигранти върху икономическото и финансовото развитие на страната. Динамичният ред за входящите потоци на банкови преводи от емигранти съдържа 29 наблюдения. Данните са с тримесечна честота и обхващат периода от началото на 2001 г. до първото тримесечие на 2008 г.

Иконометричен анализ

Основните показатели, включени в анализа при изследване на влиянието на банковите преводи от емигранти върху икономическото и финансовото развитие на страната, са: БВП, внос и износ, преки чуждестранни инвестиции, банкови кредити и депозити и др. Когато анализът се свежда до измерване на влиянието на получените суми от емигранти за доходите и благосъстоя-

нието на населението, променливите, които се наблюдават, са: доход и работна заплата, разходи за образование и здравеопазване, изтеглените заеми и внесените депозити на човек от населението и др.

Нашата идея е да се изследва влиянието на получените суми от емигранти като основна позиция от платежния баланс на БНБ върху основните макроикономически показатели чрез модел с вграден корекционен механизъм (Error Correction Model - ECM). Сериите от данни са с тримесечна честота по цени от 1995 г. и обхващат периода от второто тримесечие на 2001 г. до края на 2007 г. (за някои от показателите данните са до края на 2008 г.). Променливите са представени в логаритмична форма, тъй като тя допълнително намалява възможната хетероскедастичност, характерна за повечето макроикономически показатели.

Ограничителните условия за приложение на ECM са: нестационарност на променливите, включени в анализа; променливите да са интегрирани от първи порядък $I(1)$, техните първи разлики да са стационарни; да има поне един коинтеграционен вектор между променливите, т.е. тяхната линейна комбинация да е стационарна. Прилагането на ECM определя следните етапи на работа:

* Главен асистент в катедра „Математика и статистика“ в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов; e-mail: tsanova@uni-svishtov.bg.